

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săseșc), Alb. na, Ancora. Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economistul, Făgetana, Frația, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săs.), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Fărâneana, Țibleşana, Timișana, Unirea, Vătra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneana, Zorile.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Chestiunea bilanțului și a dividendelor.

Ajunși la finele anului și în preajma încheierilor obicinuite ale întreprinderilor obligate la dare de seamă publică, chestiunea bilanțului și a dividendelor au devenit din nou chestiune de actualitate.

Ca și în anul trecut, cercurile conducătoare ale băncilor, și nu mai puțin marele cerc al acționarilor interesați, sunt deja de pe acum viu preocupate de chestiunea, că oare se vor impune institutelor de bani, din partea guvernului, și pentru anul de gestiune expirat, anumite norme de bilanțare, analoage celor privitoare la bilanțurile anului 1914 și urmă-vor oare, ca și în trecut, din nou directive în ce privește limitarea dividendelor?

Guvernul până în prezent nu a luat încă poziție și nu s'a pronunțat asupra acestor chestiuni. O va face însă, probabil, în curând, după consultarea prealabilă și a băncilor mari din capitală. Se pare că vor fi menținute numai o parte din dispozițiile privitoare la bilanțurile anului 1914, pe când în ce privește dividendele, li se va da băncilor și celorlalte întreprinderi deplină libertate a proceda la fixarea lor după buna lor chibzuială. Indicii în privința aceasta ne dau câteva enunțări recente ale ministrului de finanțe Teleszky, făcute asupra chestiunii bilanțului și a dividendelor, în cadrul unui interview, acordat marelui ziar „Pester Lloyd“.

Dispozițiile privitoare la prețuirea efectelor la bilanț — a declarat ministrul Teleszky — vor trebui menținute și pentru anul curent, mai ales că, întocmai ca în anul trecut, bursa nici acum nu funcționează normal și dispozițiile din chestiune s'au validat în praxă. Va trebui numai chibzuită întrebarea, că oare

este necesar să se fixeze ceva norme speciale pentru prețuirea efectelor acuirate în anul curent și cum să fie acele norme?

Ce privește compunerea bilanțului și ținerea adunărilor generale — a continuat ministrul de finanțe — dificultățile din anul trecut, există și în anul curent și încă în măsură potențată, astfel că dispozițiile care vor trebui necondiționat menținute și pentru bilanțurile și adunările generale pe 1915.

Asupra chestiunii dividendelor resp. a limitării lor, ministrul de finanțe a făcut următoarele declarații importante:

În anul trecut precum se știe, s'a exprimat din mai multe părți dorința, ca guvernul să limiteze dividendele. O astfel de dispoziție a devenit însă superfluă, în urma înțelegerii la care au ajuns băncile mari între ele, în ce privește această chestiune, înțelegere, ce a avut efect și asupra băncilor mijlocii și mici. Considerațiile cari în anul trecut au fost determinatoare pentru limitarea dividendei, azi nu mai sustau în așa măsură, astfel că acum abia se va arăta necesitatea de a lua vre-o dispoziție în direcția aceasta.

Dar dacă, conform celor de mai sus, ministrul de finanțe. pune în prospect întreprinderilor obligate la publicitate, deplină libertate, în ce privește fixarea dividendei anului 1915, de altă parte scoate la iveală un alt moment de importanță pentru ele: *chestiunea eventualei impuneri cu contribuție a câștigurilor de războiu*. După părerea ministrului vor trebui luate din partea guvernului de pe acum cautele ca rezultatul acestei impuneri a câștigurilor de războiu cu contribuție, să nu fie zădărnicit prin distribuirea acelor câștiguri, în formă de dividendă. În Germania — zice Teleszky — s'au luat deja dispoziții în privința aceasta și dacă ideea de a se limita dividendele va fi a se re-

aliză din acest punct de vedere, atunci măsurile, ce se vor lua, vor privi, natural, nu numai institutele de bani, ci toate întreprinderile obligate la publicitate. La noi însă nu se vor lua dispoziții atât de amănunțite, ca în Germania. Deocamdată ajunge să se enunțe, că dividendă din anul curent a întreprinderilor obligate la dare de seamă publică nu este permis să fie mai mare, decât dividendă, ce s'a plătit în ultimii 3 ani, premergători războiului, având de sine înțeles a purta de grijă și de aceea, ca nici sub alt titlu să nu se distribuie aceste câștiguri de războiu, ci să se rezerveze conform eventualelor dispoziții ale corpurilor legiuitoare.

Uniunea Puterilor centrale după concepția ungară.

Dela apariția cărții lui Friedrich Naumann asupra ideii „*Europa centrală*“^{*)}, cu această chestiune s'au ocupat mai intensiv toate cercurile normative din Germania și Austro-Ungaria.

Ideea, ce e drept, nu a fost cu totul nouă, căci ea răsărise și în conștiința publică din Ungaria, deja dela începutul războiului; cea mai clasică expresiune i s'a dat însă în cartea susnumită.

Primul din numărul trecut al „*Revistei Economice*“, cum și un articol din Iunie asupra acestei chestiuni, au indicat în contururi generale și păreri dominante în Ungaria cu privire la apropierea economică a Puterilor centrale. Iar conferința delegaților Uniunilor economice central-europene, ținută în Viena au luat hôtăriri concrete, pe cari le-am dat și noi în Nr. trecut, făcându-se, astfel, un pas mai departe spre realizarea ideii, de care ne ocupăm.

Cu toate acestea, până la înfăptuirea Uniunii se vor mai emite și vor trebui să se mai audă și la noi multe păreri. Pentru că clarificarea și înfăptuirea acestei mari și vitale probleme nu se poate face, cum s'ar zice, peste noapte.

De aceea ținem, că e bine, ca și cetitorii noștri să aibă ocazie a urmări peripețiile prin cari trece această chestiune, care ne interesează și pe noi Românii destul de aproape, ca și pe celelalte popoare din patrie.

Naumann accentuase în cartea sa, între altele, că „*Europa centrală*“ este o necesitate, care, numai așa simplu, nu se mai poate evita. Experiențele acestui războiu au dovedit, că în prezent și în viitor, nici unul din statele mici și mijlocii nu vor mai putea face politică mare. Numai state de tot mari au să mai însemneze ceva propriu; cele mai mici trăiesc folosindu-se de conflictele între cele mari, sau trebuie să-și ceară permisiune, când vreau să facă o mișcare neobicinuită. Spiritul unei organizații mai largi, peste granițele statului, a început să planeze peste Europa, și reclamă înfăptuire.

Felul cum a fost formulată, îndeosebi, partea aceasta a cărții lui Naumann, cu privire la existența viitoare a „*Statelor superioare*“ și a „*Statelor inferioare*“, a produs oarecari nedumeriri și la noi. Dar cu toate acestea se găsește în țara noastră politicieni distinși, atât dintre cei ce stau pe temeiul constituției dela 1867, cât și dintre 48-tiști, cari și înainte de războiu au recunoscut cu hotărîre pactul cu imperiul german și mai ales în politica externă au dovedit o concepție clară și largă. Mai mult însă decât toți, conții Andrassy și Apponyi recunosc și acum necesitatea unei aprofundări a numitului pact.

În linia primă contele Iuliu Andrassy trebuie privit ca cel mai hotărît aderent în Ungaria al ideilor lui Naumann și aproape totașă și contele Albert Apponyi. Contele Andrassy, de altfel, se bucură de mare trecere la politicienii din Germania și, mai târziu, bucuros l-ar vedea în postul de ministru de externe al monarhiei noastre. Contele Apponyi dincontră, precum se afirmă, le insuflă mai puțină încredere din cauza atitudinii sale în chestia politice de naționalități.

Ca un campion de frunte al apropierei economice a monarhiei noastre de Germania este socotit și fostul secretar de stat în ministerul de comerț Iosif Sztérényi. Acesta desvoaltă de mulți ani o activitate extraordinară de viuă, cu vorba și în scris, pentru o strânsă comuniune economică cu Germania.

Contele Iuliu Andrassy a publicat în revista „*Uj Nemzedék*“ (Generația nouă) un studiu asupra viitorului Europei centrale, în care se extinde asupra stăruințelor de organizare istorice ale Europei centrale dela Hohenstaufen până la Bismarck.

În acest studiu contele Andrassy supune unei cercetări judicioase trei chestiuni: cea politică, cea militară și cea economică, stăruind atât asupra reformării pactului politic, cât și a convenției militare, iar despre chestiunea economică se pronunță astfel:

„Al treilea teren, pe care e necesară o apropiere, este cel *economic*. Nu numai pentru că noi voim, ca sentimentul solidarității politice să înfigă de fapt rădăcini infrangibile în societatea noastră, unde pare că e de dorit o comunicațiune mai cordială, ci și pentru că să se ridice puterea noastră de rezistență. Prima condiție a unei pregătiri de războiu economice cu succes este, că noi peșt e numai posibil să producem înșine ceea ce este de trebuință la ducerea mai departe, la restaurarea mijloacelor și aprovizionarea popoului. Îndeosebi e necesar aceasta, trebuind să ne asigurăm contra înfometării și blocadei Angliei. Din acest punct de vedere este necesar, ca dejă în timp de pace să dezvoltăm *agricultura* astfel, ca să putem aprovizionă masse mari cu mijloace de traiu, și așa aprovizionarea popoarelor aliate să fie asigurată pe timp îndelungat, pe întreg anul dela seceriș pân' la seceriș. Dacă astăzi capabilitatea de producțiune pro jugăr în Ungaria ar fi așa de mare ca în Austria și în Germania, blocada Angliei ne-ar cauza puține griji. Pentru aceea este de dorit, ca piața consumenților

^{*)} „*Mitteleuropa*“. Tiparul și editura lui Georg Reiner, Berlin, 1915, 299 pagini. Prețul 3 marce, — legată 3:50 marce.

germani, și o putere capitalistă mai mare, deja în timp de pace să tindă ajutor în scopul obținerii unei producțiuni mai intensive, în agricultura Austriei și Ungariei. În favorul lărgirii *libertății comerțului* între aliați vorbește și împrejurarea, că războiul exercită o influență cu atât mai pustiitoare, cu cât mai mare este comerțul unui Stat cu al adversarului sau cu regiunea ce-i poate fi închisă de către adversar, și cu cât este mai restrânsă pentru schimbul mărfurilor regiunea, ce-i stă deschisă în timpul războiului. O parte a Germaniei are greu de suferit astăzi sub astfel de împrejurări, pentru că industria ei a fost ajustată pentru export în Anglia, Rusia, Franța, precum și în țările transoceanice. Dacă comerțul ar fi fost regulat mai întâiu între Austria, Ungaria și Germania, războiul actual nu ar fi făcut rane așa adânci în viața economică a Germaniei, precum de fapt a făcut. Și când va reveni iarăși lumea la căile ei vechi, când se vor domoli iarăși ura reciprocă și agitația artificială și când va lua sfârșit boicotul împrumutat și inimicția împrumutată? Cât durează acestea, numai așa este posibil a vindeca ranele cauzate de războiu, dacă vom înlesni comerțul între popoarele, pe cari zilele sângeroase de azi le-a apropiat și dacă vom distruge acele bariere politice-vamale artificiale, cari au îngreunat până acum acest comerț. Și eu cred, că și prin aceea se va favoriza restabilirea vieții economice normale, dacă noi nu vom fi avizați la bunăvoința adversarilor noștri, ei condițiile prosperității noastre le vom putea afla noi între noi; chiar și încheierea unor convenții mai favorabile va fi înlesniță, dacă noi în afară, cel puțin până la un grad anumit, vom proceda unitar. Numai unități economice mari sunt capabile de a încheia bune tranzacții. Toate aceste considerațiuni pledează pentru o apropiere a vieții economice între Germania, Austria și Ungaria.

...Pentru aceea legătura dintre Germania și Austro-Ungaria să rămână tare ca stânca. Desvoltarea mai departe în timp de pace și mărirea viitoare a popoarelor aliate numai astfel va fi asigurată...»

Între cei mai rezervați aderenți ai Uniunii economice a Puterilor centrale par a se număra și politicienii cei mai de valoare ai partidului dela guvern, în frunte cu premierul contele Stefan Tisza. Și atitudinea rezervată a acestora se explică, între altele, prin punctul de vedere al tactului diplomatic, de care trebuie să țină seamă fiecare bărbat de Stat dela conducerea unei țări, când el are tratative de natură economică cu alt Stat, fie acela cât de prieten, deoarece atari tratative trebuie astfel conduse, ca țara proprie să obțină favoruri cât de mari posibile pe urma lor.

Dar când în Ungaria, indeosebi, bărbați din opoziție iau asupra lor rolul, pentru a produce o dispoziție favorabilă în țară, opiniile opoziției, mai ales în țara noastră, nu pot să fie decât avantajoase chestiunii.

Delă „Solidaritatea“.

— În atențiunea băncilor noastre. —

Se atrage de acum atențiunea institutelor noastre de bani, cari urmează a se supune în anul 1916 revizuirii statutare, asupra următoarelor dispoziții ale statutelor însoțirii noastre și ale regulamentului revizorilor-experti, cărora sunt rugate, și pe calea aceasta, a se conforma întocmai:

1. Conform §. 13 din statute, lit. c) fiecare institut aparținător însoțirii noastre are să se supună cel puțin la doi ani odată unei revizii temeinice prin revizorii experți ai însoțirii.

Tot acel §. dispune, că funcționarii, direcțiunea și comitetul de supraveghiere ai institutului de sub revizii sunt datori a pune la dispoziția revizorilor toate registrele, actele și datele necesare și a le da toate deslușirile, ce le-ar cere.

2. Delegarea revizorului expert se cere dela Direcțiunea însoțirii (§. 2 lit. i, din statute).

Fiecare institut are drept să ceară pentru revizuirile sale un expert pe care îl poate numi singur sau poate lăsa să-l numească Direcțiunea însoțirii (§. 48, alinea 7).

3. Revizorii trebuie să facă raport Direcțiunii și comitetului de supraveghiere al institutului revidat, raport care să conțină observările lor și eventuale îndreptări de făcut.

Tot asemenea are să înainteze un astfel de raport direcțiunii însoțirii. Acesteia din urmă însă numai cu învoirea și între limitele în care consimie direcțiunea și comitetul de supraveghiere al institutelor interesate (§. 48 al. 4).

4. Conform „Regulamentului pentru revizorii-experti“:

§. 3. Reviziunea se face la cererea institutului interesat, cerere, care are a se înainta în scris biroului „Solidarității“ și în care trebuie indicat timpul când are a se efectui revizuirea, precum și împrejurarea, dacă respectivul institut cere însuși, sau lasă să-i se numească revizorul-expert.

Direct revizorului-expert nu se poate adresa nici unul dintre institutele asociate.

§. 4. Dacă în decurs de 2 ani de zile vreunul dintre institutele asociate n'ar cere revizuirea, atunci se va solicita la aceasta prin președintele direcțiunii „Solidarității“, care cu o cale îi va designa și revizorul expert și timpul revizuirii.

§. 5. Pentru efectuarea cu succes a revizuirii direcțiunea, comitetul de supraveghiere și funcționarii institutelor de revizuit au a pune la dispoziția revizorilor experți toate registrele, actele și datele necesare și a le da toate deslușirile, ce aceștia le-ar cere.

§. 7. Revizorii-experti se aleg pe timp nedeterminat și numărul lor variază după trebuință. Ei pot însă funcționa în această calitate numai la astfel de institute, față de cari se pot prezenta ca organe in-

dependente și externe. Astfel ei nu vor putea fi revizori-experti pentru institutele, cărora aparțin ca membrii de direcțiune, de comitet de supraveghiere sau ca funcționari; tot asemenea nu pot funcționa ca revizori-experti de douăori după oaltă la unul și același institut.

5. Diurnele și taxele de revizuire ale revizorilor-experti. (Stabilită în adunarea generală ordinară ținută la 31 Maiu 1909 în Săliște și modificate în adunarea generală dela 16 Iunie 1913 din Caransebeș):

„Pentru lucrările de revizuire fiecare institut are a plăti pe lângă spesele de călătorie ale revizorului-expert și anume: taxă de trăsură după referințele locale și pe tren bilet de clasa II-a accelerat, încă următoarele diurne: K 30.— pentru fiecare zi folosită pentru lucrările de revizuire și K 20.— pentru fiecare zi folosită în scopul călătoriei la și dela institutul de revizuit.

Diurnele se socotesc dela plecarea până la sosirea revizorului-expert la domiciliul său.

O zi de lucru începută, precum și o noapte petrecută în călătorie se numără ca o zi întreagă.

Diurnele și spesele de călătorie se plătesc imediat după efectuarea revizurii la Cassa „Solidarității“ pe lângă indicarea zilelor de lucru ale revizorilor-experti.

*

Cum, în urma războiului, mai mult decât jumătate dintre revizorii noștri experți se află sub drapel, institutele noastre de bani — membre ale „Solidarității“ — sunt rugate, ca, în mod excepțional, să lase în grija biroului însoțirii noastre delegarea revizorilor experți, având numai a-i cere pe aceștia, fără a-i și nomina.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 23 Decembrie 1915.

Situația pieței internaționale de bani este ne-schimbată. În London discountul privat se menține la $5\frac{1}{4}\%$, iar în Berlin la 4% .

În piața internă de bani, față cu oferte abundante, cererile sunt minimale și discountul în scădere. Cambii vieneze I s'au discountat cu $2\frac{5}{8}\%$ — 3% , cambii budapestane cu $3\frac{1}{2}\%$, cambii de portofoliu cu $3\frac{3}{4}\%$ — 4% .

JURISDICȚIUNE.

Ajutoarele de război nu se pot sechestra. Conform ordonanței ministeriului, de sub Nr. 4427/915 M. E., de data 14 crt. ajutoarele pe cari le primesc în cursul războiului persoanele, cari îndeplinesc serviciu militar ori familiile lor, precum și ajutoarele, ce le primesc alții din cauza războiului dela casierile

publice, dela institute societăți sau particulari — întru cât norme speciale nu dispun altfel — sunt scoase de sub sechestru și astfel nu se pot sechestra nici chiar cu invoirea executului.

CRONICĂ.

Schimbare în conducerea „Albinei“. După un concediu mai lung, cerut și obținut din motive sanitare și petrecut întâiu la băile de mare din Tikirgiol și mai pe urmă la vila sa din Călimănești, venerabilul director executiv al «Albinei» din Sibiu, dl *Parteniu Cosma*, după un serviciu de 30 de ani, a fost trecut, în ședința plenară dela 18 crt. a direcțiunii, — la cererea sa proprie — la pensiune.

Conducerea afacerilor institutului «Albina», în calitate de *director interinal*, direcțiunea a încredințat-o în aceeași ședință a sa — ca răsplată a muncii sale plină de zel și devotată intereselor institutului în curs de 35 de ani, — șef-contabilului și suplentului de până acum al directorului — dlui *Iosif Lissai*.

Împrejurările, dar mai ales absența dlui Cosma din patrie, n'au îngăduit, ca aceasta schimbare în conducerea «Albinei» să se facă în cadrele, cari, între împrejurări normale, fără îndoială se cuveneau retragerii din serviciul activ a acestui distins conducător al nostru, în baza activității sale multilaterale, de peste 5 decenii, pe toate terenele vieții noastre publice. Avem însă speranța că îndreptându-i-se starea sanitară și reîntors în patrie, îi va fi dată dlui P. Cosma puțința să beneficieze în liniște de fructele muncii sale de multe decenii, când apoi vor avea și instituțiile noastre prilej să-și manifesteze în forma cuvenită recunoștința, față de celce le-a servit cu atâta devotament timp de preste 50 de ani. Reîntorcându-se vor amuți și se vor spulberă totodată și toate acele svonuri, desigur lipsite de orice bază, ce s'au colportat de un timp încoace în jurul persoanei dlui director Cosma și cari, în parte, s'au resfrâns — din norocire fără efect — și asupra așezământului condus de D-Sa.

*

Centrala institutelor de bani. Proiectul noiei centrale a institutelor de bani va ajunge la desbatere parlamentară în 8 Ianuarie 1916. În ultima ședință dinainte de sărbători a parlamentului opoziția a cerut, prin rostul conților Apponyi și Andrassy, luarea dela ordinea zilei a proiectului, punând în vedere, în caz contrar, cea mai aprigă combatere a lui, din partea întregii opoziții. Cum guvernul n'a cedat din punctul

său de vedere și este hotărât a ridica proiectul la putere de lege, desbaterile, ce vor urmă în primele zile ale lui Ianuarie a. v. promit a fi interesante.

*

Institutele de bani croate. Primele începuturi de o organizație pe teren financiar în Croația datează din anul 1846, când s'a înființat prima bancă croată cu sediul în Zagreb (Agram). În timpul dela 1846—1865 s'a mai înființat în Croația-Slavonia o a doua bancă croată, iar dela 1866—1870 alte două bănci și opt casse de păstrare nouă. De prezent se află în Croația-Slavonia 61 de bănci și 146 casse de păstrare, în total deci 107 institute de bani. Circulația totală a băncilor croate s'a cifrat în anul 1913, pe lângă un capital social de K 89.203,000, cu K 760.778,665, iar beneficiul net realizat a fost de K 11.306,634.

Depozitele spre fructificare ale băncilor croate s'au urcat în anul 1913 în total la K 253.207,817, din care sumă revin băncilor din Zagreb K 132.282,800—. Portfoliul cambial a fost, în același an, de K 280,566,645, iar împrumuturile ipotecare s'au urcat la K 146.964,825, din care sumă au fost acordate K 86.218,000 pe moșii, iar K 60.275,137 pe alte imobiliti.

*

Prețul maximal al lânii. Prețurile maximale fixate pentru lână, prin ordonanța guvernului Nr. 3461/915 M. E., rămân în vigoare, conform unui comunicat al ministrului de agricultură, și pentru producțiunea de lână de oaie a anului 1916.

*

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 28 Noemvrie 1915 în comparație cu 29 Noemvrie 1914 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metalic: Lei 295.857,571 și anume: aur (monete) Lei 183.062,439, aur depozitat L 31.525,000, aur (lingouri) L 290,000, disponibil și trate considerate ca aur L 80.980,132, (în 1914 L 210.711,346 și anume: aur (monete) L 153.911,346, aur depozitat —, aur (lingouri) 100,000, dispnibil și trate cons. ca aur Lei 56.700,000). Argint și diverse monete: Lei 356,532 (în 1914 Lei 727,698). Efecte scontate Lei 201.563,990 (în 1914 Lei 252.071,859). Împrumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 42.503,568 (în 1914 L 146.788,495). Împrumutul Statului de 15 mil. fără dobândă (1901): Lei 11.273,958 (în 1914 L 11.273,958). Împrumutul în cont-curent pe bônuri de tezaur 3% aur (1914 și 1915): L 276.358,473 (în 1914 Lei —). Casele de împrumut pe gaj agricult. și industriașilor Lei 23.547,626 (în 1914 Lei —). Efectele cap. social: Lei 10.686,253 (în 1914 Lei 11.995,532). Efectele fond. de rezervă: Lei 16.304,077 (în 1914 Lei 16.645,777). Efectele fondului amortizărilor, imobililor, mobililor și mașinilor Lei 3.908,181 (în 1914 Lei 4.014,281). Imobile Lei 6.751,063 (în 1914 Lei 6.740,161). Mobilier și mașini de imprimerie: Lei 1.110,013 (în 1914 Lei 1.094,279). Cheltuieli de administrațiune: Lei 1.517,205 (în 1914 Lei 1.425,269). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 139.201,466 (în 1914 Lei 131.755,295). Bônuri de tezaur

3% aur în gaj p. Împr. Statului: Lei 300.000,000 (în 1914 Lei —). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 181.430,886 (în 1914 Lei 321.530,789). Conturi curente: Lei 17.327,190 (în 1914 Lei 40.227,767). Conturi de valori: Lei 21.415,201 (în 1914 Lei 23.451,093). Conturi diverse: L 36.566,162 (în 1914 Lei 7.190,362).

Pasiv: Capital: L 12.000,000 (în 1914 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 40.090,588 (în 1914 L 37.493,846). Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor: L 5.988,040 (în 1914 L 5.607,592). Bilete de bancă în circulațiune: L 755.795,860 (în 1914 Lei 571.998,095). Profit și Pierdere: L 4.902,667 (în 1914 L 3.810,594). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 6.804,357 (în 1914 Lei 7.599,495). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 69.013,266 (în 1914 Lei 35.894,853). Efecte și alte valori de restituit: Lei 620.632,352 (în 1914 Lei 454.228,020). Conturi diverse: Lei 72.452,285 (în 1914 Lei 59.096,664).

Taxa: Scont 6%, dobânda 7%.

1916.

Invitare la abonament.

Anul XVIII.

Cu începerea unui an nou, anul al XVIII-lea de existență al revistei noastre, adresăm on. noștri abonenți de până acum rugarea, să binevoiască a-și înoui din bună vreme abonamentul pe anul 1916, ca expediarea regulată a revistei noastre să nu sufere întrerupere. Ne exprimăm totodată speranța, că în noul an, în preajma căruia stăm. nu numai ne vor rămâne credincioși vechii noștri abonenți, ci vor intra în șirul abonenților și ați număroși cetitori și prietini ai revistei noastre.

On. noastre institute de bani și membre ale «Solidarității», de a căroră binevoitor sprijin ne-am bucurat și în trecut le rugăm a ne face părtași de aceasta și în anul, ce vine, folosindu-se cât mai adeseori și ori de câte ori se ivește necesitatea, de coloanele revistei noastre pentru inserarea publicațiilor lor oficiale: bilanțul anual, convocarea adunării generale, concurse și altele.

Folosim ocazia aceasta pentru a adresă și on. noștri abonenți restanțieri — institute, ca și particulari — rugămintea, ca deodată cu prenumerarea revistei noastre pe anul 1916, să-și achite și restanțele de abonament din trecut.

Prețul de prenumerare al «Revistei Economice» rămâne și pentru anul 1916 neschimbat:

K 12 — pe un an
și K 6 — pe $\frac{1}{2}$ an

Comandele de abonament, precum și inserțiunile rugăm a le adresa la Administrația «Revistei Economice» în Sibiu — Nagyszeben.

„HAȚIEGANA“

instituit de credit și economii, societ. pe acții în Hațeg.

AVIZ.

Direcțiunea institutului de credit și economii «Hațiegana» societate pe acții în Hațeg (Hatszég) aduce la cunoștință publică, că începând cu

1 Ianuarie st. n. 1916

după toate depunerile solvește 5% interese.

Darea după interesele de depuneri o solvește institutul separat.

(1—1)

Direcțiunea.

SUMAR

Chestiunea bilanțului și a dividendelor. — Uniunea Puterilor centrale după concepția ungară. — Dela „Solidaritatea”. — Revista financiară: Situațiunea. — Jurisdicțiune: Ajutoarele de războiu nu se pot secuestră. — Cronică: Schimbare în conducerea «Albinei», Centrala institutelor de bani, Institutele de bani croate. Prețul maximal al lânii, Banca Națională a României.

„VLĂDEASA“

instituit de credit și economii societate pe acții în Huedin.

CONCURS.

1. La un **post de contabil provizor** cu salariu lunar ce se va stabili în înțelegere cu concurentul.
2. La un **post de practicant ori practicantă** d-șoară cu salariu lunar de 100 cor. Concurenții au ași înaintă cererile subscrisei direcțiunii instruite cu atestat de naștere, atestat despre absolvirea școlii comerciale și de praxa de până aci.

Postul este de ocupat îndată după alegere.

B.-Hunyad, în 15 Decembrie 1915.

(2—2)

Direcțiunea.

Adunați cocenii de cucuruz!

E meritul războiului că am învățat să cruțăm!

Aceasta se manifestă mai ales la produsele economice. Astăzi se prețuiesc multe, cari până acum peste tot nu au fost luate în considerare.

Acuma e timpul pentru sfârmitul (smicuratul) cucuruzului. Până acuma au fost cocenii cucuruzului o rămășiță fără preț! Astăzi însă nu mai sunt așa!

Nu aruncați cocenii de cucuruz pe gunoiu, nu-i ardeți fără scop!

Moara cu cilindre din Sănmărtin (Dicsőszentmárton) cumpără acești coceni cu bani scumpi și plătește pentru toată 100 chlgr. K 350.

Atențiune!

Fiecare să adune coceni și să-i vândă la moara cu cilindre!

Mai consult e dacă în fiecare comună să află una sau două persoane, cari pentru o plată corăș punzătoare adună acești coceni pentru moara cu cilindre.

Cine e aplicat la acest serviciu să se înștiințeze la noi.

Sănmărtin-Dicsőszentmárton în Decembrie 1915.

Prima moară cu cilindre din valea Târnavii mici

„Albina“ instituit de credit și de economii.

(2—3)